

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2013-06

18 juli 2013

School heeft juist opgetreden naar aanleiding van eerste geweldsincident. School heeft te snel geoordeeld dat de schuld van het tweede geweldsincident alleen bij de leerling ligt. Strafschorsing van leerling op zichzelf begrijpelijk. Leerling echter geschorst gebleven en daardoor als enige van de bij het conflict betrokkenen, hiervan de nadelen ondervonden. Voorwaarden voor terugkeer naar school gingen te ver. School laat begonnen met zoeken naar vervangende plek. Geen sprake van opdringen van stappenplan inzake terugkeer. Rechtvaardigheid en haalbaarheid van stappenplan zijn niet in orde. Niet (voldoende) onderzocht wie eerste klap heeft gegeven. Andere deelnemers aan het geweld zijn vrijelijk weggekomen. School is niet verplicht een dergelijk incident te melden bij de Onderwijsinspectie. School is niet verantwoordelijk voor het geweld. Aanleveren van materiaal en huiswerk uiteindelijk op een goede manier plaatsgevonden.

**OORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 13-06**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 4 april 2013 een klacht ontvangen van mevrouw A. en de heer B. (hierna

te noemen: klagers), ouders van C. (15 jaar), leerling van D. te Amsterdam (hierna te noemen: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 13-06, is gericht tegen de heer E., deelschoolleider en de heer drs. F., directeur van de school, hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter; A.M. Janbroers, lid en mr. A.H. Westendorp, lid.

De commissie heeft op 4 april 2013 het door klagers ingevulde vragenformulier met bijlagen ontvangen. Bij e-mail van 17 april 2013 zijn de klachtpunten door klagers kort samengevat.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 21 mei 2013 heeft de commissie een verweerschrift met bijlagen ontvangen. Bij e-mailbericht van 30 mei 2013 hebben de aangeklaagden schriftelijk gereageerd op vragen van de commissie.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 31 mei 2013 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klagers waren daarbij aanwezig. De aangeklaagden waren eveneens aanwezig.

Na de hoorzitting heeft de commissie de aangeklaagden een vraag gesteld over de klachtenregeling van de school. De aangeklaagden hebben bij e-mailberichten van 3 en 4 juni 2013 de vraag van de commissie beantwoord.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De zoon van de klagers was op dat moment leerling van de school. De klacht is ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

1. Er is niet opgetreden tegen toegepast geweld op 18 januari 2013, de leerling is onbegeleid weggestuurd en de klagers zijn niet verder ingelicht over de situatie;
2. De schorsing van de leerling die volgde op het geweld van 21 januari 2013 heeft ten onrechte 7 weken geduurd;
3. De school heeft pas een vervangende plek gezocht na interventie van de door de klagers ingeschakelde Onderwijsinspectie;
4. Er is een stappenplan opgedrongen dat niet rechtvaardig en niet haalbaar is;
5. Aan de andere betrokkenen zijn geen sancties opgelegd;
6. De school neemt geen verantwoordelijkheid voor het geweld dat op de leerling is toegepast. De school heeft beide geweldsincidenten niet gemeld bij de Onderwijsinspectie;
7. De school werkt niet mee aan het aanleveren van lesmateriaal en huiswerk, Magister is stelselmatig afgesloten.

Ad 1. De leerling is op 18 januari 2013 tijdens de lunchpauze mishandeld door 3 medeleerlingen waaronder een hoofddader. De wond is op school behandeld. Thuis gekomen en na raadpleging medische hulp bleek er sprake te zijn van een hersenschudding. Een half uur nadat de school uit was, is er vanuit school gebeld met de vraag of de leerling veilig thuis was gekomen. Men vreesde dat het geweld nog verder zou escaleren. De school heeft geen actie ondernomen om eventuele verdere escalatie te voorkomen.

Ad 2. Op 21 januari 2013 is de leerling geconfronteerd met de gebeurtenissen van 18 januari 2013, opnieuw verbaal gepest en aangevallen. De leerling heeft uit zelfverdediging terug gevochten. Diverse anderen raakten bij de ontstane vechtpartij betrokken. De klager, die de leerling kwam ophalen, heeft getracht de vechtende partijen te scheiden, wat hem is gelukt. De school heeft verzuimd adequaat in te grijpen na het gebeurde op 18 januari 2013. Het geweld van 21 januari had door ingrijpen van de zijde van de school voorkomen kunnen worden. Nog geen 20 minuten na de vechtpartij op 21 januari 2013 hebben de klagers een e-mail ontvangen met het bericht dat de leerling geschorst was voor een week. De school gaat er ten onrechte vanuit dat de vechtpartij van 21 januari 2013 gepland was door de leerling, klager en drie, in verband met een gepland bezoek aan de bioscoop, aanwezige vrienden van de leerling. In reactie op de schorsingsbrief van 21 januari 2013 hebben klagers gewezen op het vereiste van hoor en wederhoor. Klagers en de leerling zijn vervolgens uitgenodigd voor

een gesprek waarin besproken zou worden of en hoe de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn daden en hoe hij in de toekomst dergelijk gedrag voorkomt. Volgens klagers is de benadering van deze confrontaties door de school niet juist. Het geweld was niet door de leerling geïnitieerd doch door de medeleerlingen die de confrontatie met hem hebben gezocht.

Ad 4. De school is zelf de voorwaarde ten aanzien van het instellen van een mediator niet nagekomen.

Ad 5. Dat fysiek geweld absoluut taboe is, geldt voor alle betrokkenen. Het door de anderen gebruikte geweld was buiten proportioneel. Er wordt gemeten met twee maten nu de anderen niet dezelfde sanctie opgelegd hebben gekregen. De leerling kan slechts terug keren op school onder bepaalde voorwaarden. Desondanks hebben klagers hiermee ingestemd.

Ad 6. Tijdens het gebeuren op 18 januari 2013 was er geen leidinggevende aanwezig. Op 21 januari 2013 heeft men niet ingegrepen.

Verweer

Het gebeurde in januari 2013 staat niet op zich maar dient te worden gezien in de context van een voorgeschiedenis. Het speelt tegen de achtergrond van een familieruzie. In het najaar van 2012 raakte de leerling steeds vaker betrokken bij incidenten en vechtpartijtjes. De leerling blijkt zich tijdens de lessen slecht te kunnen concentreren. De school heeft vervolgens een handlingsplan opgesteld met als doel niet alleen de leer- en werkhouding te verbeteren maar ook de aanspreekbaarheid en corrigeerbaarheid.

Ad 1. Uit de getuigenverklaringen afgelegd over het gebeuren op 18 januari 2013 blijkt niet dat de leerling tijdens het gevecht meer dan één tegenstander had. De coach van de leerling heeft na het gevecht met hem gesproken. De leerling was gekalmeerd maar tijdens een volgende les ontstonden er toch weer spanningen. De wond van de leerling bleek een lichte schaafwond te zijn. De leerling volgde ondertussen het lesprogramma. Klaagster gaf na schooltijd aan dat het goed ging met de leerling. Voor de leerling waren voor de eerstvolgende schooldag twee gesprekken gepland. De coach heeft de deelschoolleider in de

middag van 18 januari 2013 telefonisch geïnformeerd over het gebeurde. De deelschoolleider is door zijn vervanger in het weekend geïnformeerd over het voorval.

Ad 2. De leerling maakte op 21 januari 2013 een opgewonden indruk bij de deelschoolleider. Enkele docenten hebben getracht de vechtpartij te stoppen maar werden op afstand gehouden door klager. Enkele getuigen, docenten, geven aan dat er een duidelijk taakverdeling was tussen de vechtenden. De leerling had daarbij een hoofdrol. Naar aanleiding van de getuigenverklaringen met betrekking tot de heftigheid van het geweld en de impact die het had op de anderen binnen de school, is besloten tot een externe schorsing van de leerling voor vijf dagen. De schorsing was in het belang van de rust en een veilig en goed leerklimaat. Bovendien had de school tijd nodig om zich te beraden over deze voor de school nieuwe situatie. De deelschoolleider heeft klaagster van de situatie op de hoogte gebracht. Klaagster heeft op een later tijdstip gemeld dat er sprake was van een hersenschudding bij de leerling. Op 24 januari 2013 heeft een gesprek met klagers plaatsgevonden. De leerling en klager rechtvaardigden het geweld.

Ad 3. De school had gehoopt dat een herstelgesprek tussen alle betrokkenen zou leiden tot een veilige terugkeer van de leerling naar de school. Nu dat niet mogelijk was en daardoor de veiligheid van de leerlingen niet gegarandeerd was, is de school gaan informeren naar mogelijkheden voor tijdelijk onderwijs op een andere locatie.

Ad 4. Een terugkeer van de leerling kon slechts onder strikte condities plaatsvinden. De aangeklaagden schetsen de contacten vanaf 28 januari 2013 rondom mediation, de Onderwijsinspectie, het handelingsplan, de af te leggen toetsen en de mogelijkheden van tijdelijke plaatsing op een andere school. Pas tijdens het aanmeldingsgesprek voor de time-outvoorziening verneemt men vanuit de school dat de klagers en de leerling het gevoel hebben dat het handelingsplan is opgelegd door de school. Dit terwijl het plan met de leerling is opgesteld en klagers en de leerling hun aanvullingen en/of opmerkingen hebben kunnen geven.

Ad 5. Na het gevecht op 18 januari 2013 is met de andere leerling gesproken en is hem medegedeeld dat hij de volgende schooldag zou worden geschorst. Een verdere maatregel jegens die andere leerling leek op dat moment niet nodig. De schorsing van de andere leerling

is vanwege het tijdstip dat hij op school kwam op 21 januari 2013 (vanwege het slechte weer) een dag uitgesteld.

Ad 7. De zorg coördinator is diegene die het schoolwerk coördineert. Het is te betreuren dat het leerproces van de leerling niet optimaal is geweest in de achterliggende periode. De school heeft gedaan wat zij kon om dit probleem te reduceren.

Bijgevoegd zijn onder meer de brieven aan de Onderwijsinspectie en de mailberichten inzake het schoolwerk.

Oordeel

Ad 1. De commissie is van oordeel dat de school juist heeft opgetreden naar aanleiding van het geweld van vrijdag 18 januari 2013. De andere leerling is medegedeeld dat hij geschorst zou worden. De zoon van klagers is niet onbegeleid weggestuurd daar zijn moeder buiten stond te wachten. De leerling is zelf niet meer bij zijn coach langs gegaan. De klaagster is door de school gebeld. Mede gelet op de leeftijd van de leerling mocht bovendien van hem worden verwacht dat hij zelf mededelingen zou doen over het gebeurde. De leerling heeft dit ook gedaan. De school heeft de wond van de leerling verzorgd. De commissie oordeelt dit klachtonderdeel **ongegrond**.

Ad 2. Wat betreft het geweld van 21 januari 2013 heeft de school naar de mening van de commissie te snel geoordeeld dat de schuld alleen bij de zoon van klagers ligt. Voor zover de school uitsluitend uitgaat van het principe “wie de eerste klap heeft gegeven is de schuldige” heeft de school onvoldoende onderzoek gedaan om te kunnen vaststellen dat de zoon van klagers de eerste klap heeft uitgedeeld. Dit overigens nog afgezien van de vraag of dat überhaupt vastgesteld had kunnen worden. Indien de school daarentegen had willen optreden tegen het feit dat door zo veel personen geweld is gebruikt, had de school ook de andere bij het buitensporige geweld betrokken personen bij de bestraffing moeten betrekken.

De strafschoring van vijf dagen is op zichzelf begrijpelijk. Niet is gebleken dat daarbij procedureregels onjuist zijn toegepast of niet zijn toegepast. Na de strafschoring is evenwel een ordemaatregel getroffen, eveneens in de vorm van een schorsing. Inmiddels was besloten een mediation traject in te zetten. Het gevolg van een en ander was echter dat de leerling

zeven weken lang niet naar school kon. De zoon van klagers is als enige geschorst gebleven en heeft daardoor als enige van de bij het conflict betrokkenen, hiervan de nadelen ondervonden.

De school had kunnen voorzien dat de ordemaatregel lang zou duren omdat mediation een traject behelst dat meestal niet snel is afgerond. Het feit dat de andere partijen niet hebben meegewerkt aan de mediation heeft bovendien tot gevolg gehad dat de situatie extra lang duurde. De school heeft dit kennelijk niet voorzien, maar heeft ook geen actie ondernomen toen de vertraging zich voordeed.

De voorwaarden waaronder de leerling weer terug kon keren naar school gingen te ver. Ondanks dat de leerling en klagers aan alle voorwaarden hadden voldaan kon hij niet naar school terugkeren omdat de andere partijen de mediation frustreerden. Dit nog los van het feit dat onduidelijk is hoe ver de mediation had moeten zijn gevorderd voordat de leerling kon terugkeren naar de school. De commissie kan zich voorstellen dat een situatie gecreëerd had kunnen worden waarin de andere leerling en de zoon van klagers elkaar op school niet zouden treffen. De commissie oordeelt dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 3. Uit de stukken en het besprokene tijdens de hoorzitting is gebleken dat de school pas in maart is begonnen met het zoeken naar een vervangende plek voor de leerling waar hij onderwijs zou kunnen krijgen. De commissie oordeelt dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 4. De commissie is van oordeel dat de klagers hebben voldaan aan de gestelde voorwaarden waaronder de leerling weer naar school kon. Het accepteren van een stappenplan kan daar een onderdeel van uitmaken. Voor wat betreft het opdringen, is dit klachtonderdeel **ongegron**d.

Het is de commissie echter opgevallen dat in het stappenplan de verantwoordelijkheid voor het uitblijven van verdere problemen in overwegende mate bij de leerling is gelegd. Daardoor is zijn weerbaarheid aangetast. Voor wat betreft de rechtvaardigheid en haalbaarheid is dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 5. Voor zover dit klachtonderdeel de strafsanctie betreft die de zoon van klagers heeft gekregen wegens het uitdelen van de eerste klap, is dit klachtonderdeel **gegrond** omdat niet, althans niet voldoende, is onderzocht wie de eerste klap heeft gegeven.

Voor zover het een sanctie vanwege het overmatige geweld door meerdere personen betreft, is dit klachtonderdeel eveneens **gegrond** omdat de andere deelnemers aan het geweld vrijelijk zijn weggekomen.

Ad 6. De school is niet verplicht een dergelijk incident te melden bij de Onderwijsinspectie. De school is niet verantwoordelijk voor het geweld. De commissie acht dit klachtonderdeel dan ook **ongegrond**.

Ad 7. Het aanleveren van materiaal en huiswerk is wat traag op gang gekomen maar heeft uiteindelijk op een goede manier plaatsgevonden. Ten aanzien van Magister merkt de commissie op dat niet is gebleken dat de leerling daarvan meer problemen heeft ondervonden dan de overige leerlingen op school. De commissie oordeelt dit klachtonderdeel **ongegrond**.

Ambtshalve

De commissie heeft geconstateerd dat de klachtenregeling van de school onvoldoende toegankelijk is. De commissie zal ter zake een aanbeveling doen.

Aanbeveling

De commissie beveelt het bevoegd gezag van de school aan de klachtenregeling van de school toegankelijk te maken via de website van de school en/of door deze op te nemen in de schoolgids. Het belang dat hij of zij die de mogelijkheid overweegt tot indiening van een klacht bij de LKC, zonder tussenkomst van derden maar in vrijheid de beschikking kan krijgen over deze gegevens, wordt daarmee gewaarborgd.

Den Haag, 18 juli 2013

C. Sjenitzer,

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Ambtelijk secretaris